

ارتباط تسهیلات سرمایه در گردش بر فعالیت اقتصادی بنگاه‌های صنعتی

مقدمه

نگاهی به پیشینه و تجربه کشورهای جهان نشان می‌دهد رشد و توسعه پایدار مهمترین هدف اقتصاد در هر کشور است و اساسی‌ترین معیار تعیین و اندازه‌گیری رشد اقتصادی، رشد تولید ناخالص داخلی است. یکی از مهمترین ارکان پیشرفت اقتصادی، سرمایه‌گذاری است. در واقع، گسترش و استفاده بهینه از سرمایه، رشد تولید در سطح کلان را به دنبال خواهد داشت. دریافت تسهیلات، بنگاه‌ها را قادر به راه‌اندازی سریع، انجام نوسازی و بازسازی لازم و تثبیت و یا افزایش تولید و اشتغال خواهد ساخت. همچنین مشکلات مربوط به نقدینگی لازم جهت تولید، از این درگاه برطرف خواهد شد.

هدف پژوهش

با توجه به اهمیت و نقش تسهیلات در رونق تولید و صنعت در ابتدا به بررسی سرمایه در گردش و مزایای اخذ تسهیلات در این زمینه پرداخته و سپس به بررسی میزان همبستگی تسهیلات سرمایه در گردش و میزان رشد اقتصادی بنگاه‌های صنعتی خواهیم پرداخت و در این راستا برخی از استان‌های صنعتی کشور را مقایسه خواهیم نمود.

تعریف سرمایه در گردش

سرمایه در گردش، در هسته خود، می تواند به عنوان پول در دست در نظر گرفته شود. اگر دارایی های یک سازمان بیشتر از بدهی های آن باشد، آن سازمان دارای سرمایه در گردش است. با این حال، به دلیل عدم نقدشوندگی نسبی برخی دارایی ها مانند زمین، یا دارایی های نامشهود، مانند مالکیت معنوی، تجهیز سرمایه در گردش می تواند پیچیده تر از داشتن دارایی های ساده باشد. لازم به ذکر است که وام های سرمایه در گردش عموماً برای دارایی ها و سرمایه گذاری های بلندمدت استفاده نمی شود، زیرا اشکالی از تامین مالی وجود دارد که نرخ های بهره بهتری را برای چنین شکلی از سرمایه گذاری ارائه می دهد. اغلب، وام های سرمایه در گردش برای کمک به شرکت ها برای پر کردن شکاف های مالی مانند تأخیر زمانی بین جمع آوری حساب های دریافتی و نیاز به بازپرداخت بدهی یا حساب های پرداختی استفاده می شود.

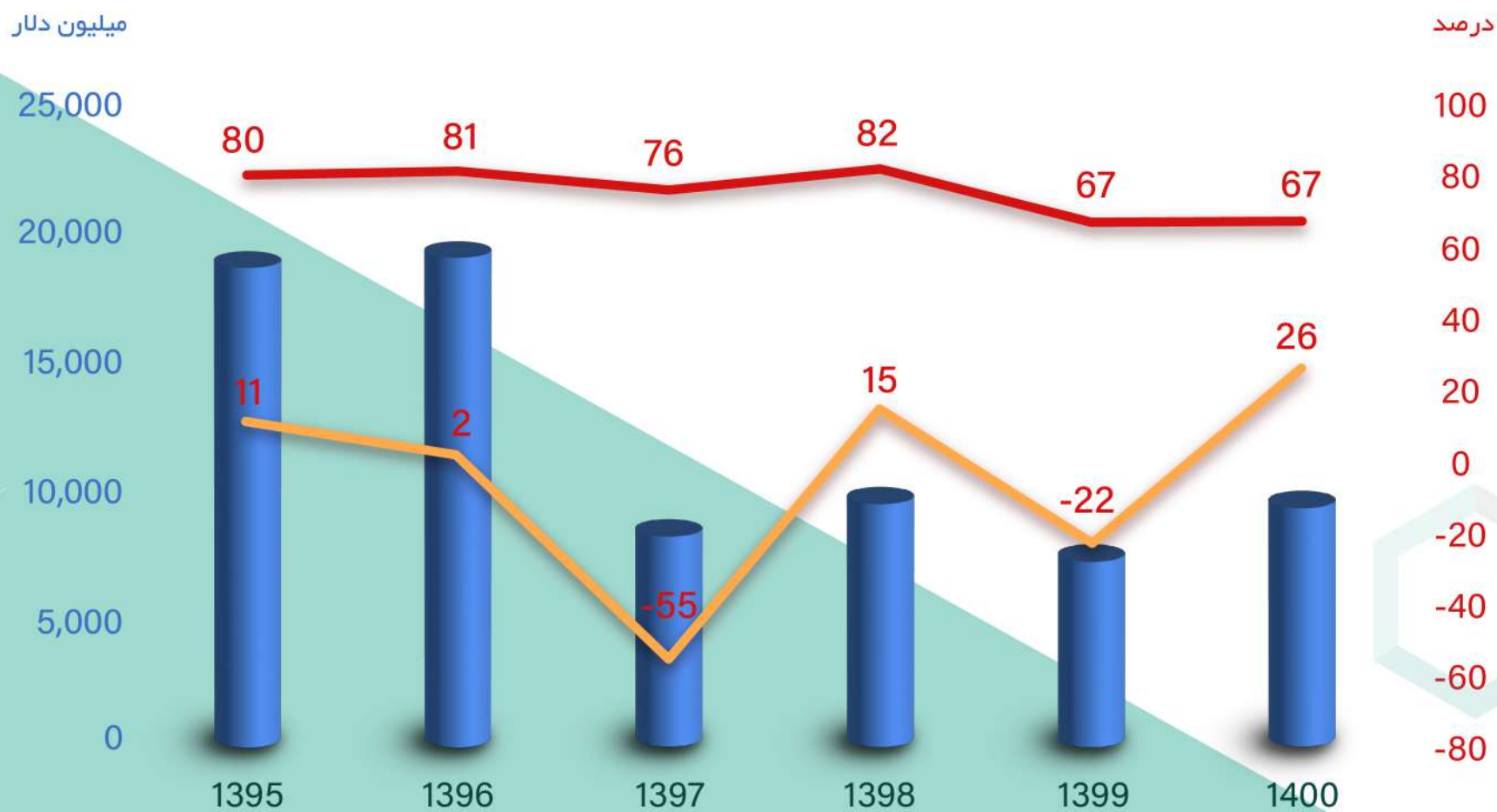
مزایای تسهیلات سرمایه در گردش

- تسهیلات سرمایه در گردش به طور کلی سریع و آسان هستند و به صاحبان کسب و کار اجازه می دهند تا به طور موثر به هر نیاز مالی فوری رسیدگی کنند.
- آنها به یکباره و به صورت یکجا دریافت می شوند که تأثیر بودجه را افزایش می دهد.
- موسسات وام دهنده می توانند پرداخت های وام سرمایه در گردش را با جریان های نقدی کسب و کار تطبیق دهند، بدون اینکه فشار بیشتری بر کسب و کار در دوره های کم فعالیت وارد کنند.

نقش بانک ها در جذب نقدینگی و اعطای تسهیلات در رشد و توسعه اقتصادی کشور

به طور کلی سیستم پرداخت تسهیلات به طور خاص به عهده بانک ها می باشد. و بنگاه ها با جذب نقدینگی و دریافت تسهیلات می توانند در رشد و توسعه اقتصادی کشور نقش موثری را ایفا می کنند، لذا اقتصاد دانان همواره لازم می دانند تا با بررسی در دوره های زمانی یکسان، عوامل موثر بر افزایش سپرده و به دنبال آن مهیا گردیدن شرایط پرداخت تسهیلات را شناسایی نمایند، شرایطی که عوامل اقتصادی را به پس انداز و در نهایت به انجام سرمایه گذاری سوق می دهد.

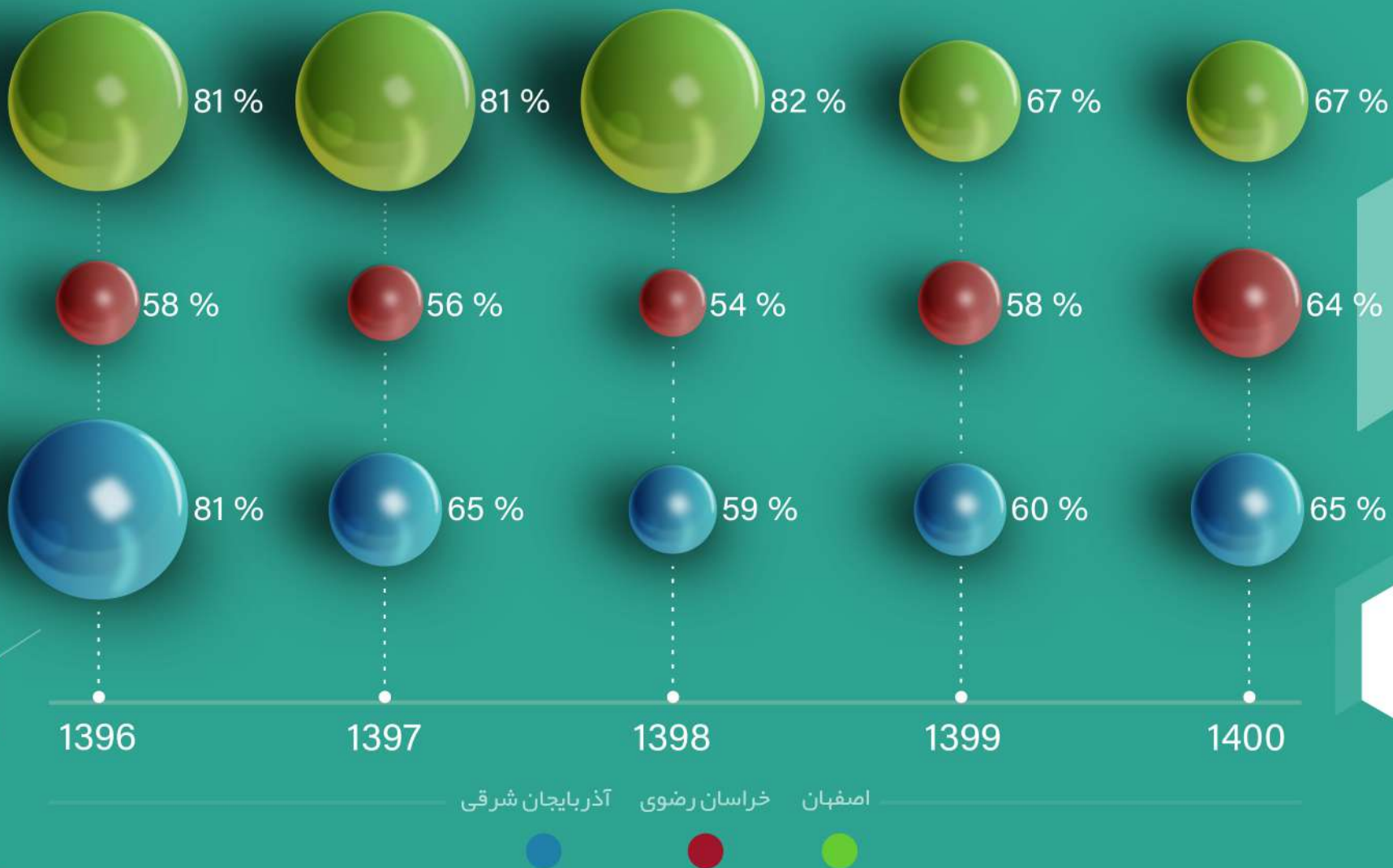
با وجود افزایش حجم سپرده‌ها در سطح استان اصفهان اما با توجه به نرخ تورم سالانه و براساس ارزش دلاری این مقدار نه تنها افزایش نداشته بلکه رو به کاهش است.

مانده کل سپرده‌ها	19,237	—	19,679	—	8,894	—	10,187	—	7,953	—	10,007
رشد سالانه سپرده‌ها	11	—	2	—	-55	—	15	—	-22	—	26
نسبت تسهیلات به منابع	80	—	81	—	76	—	82	—	67	—	67

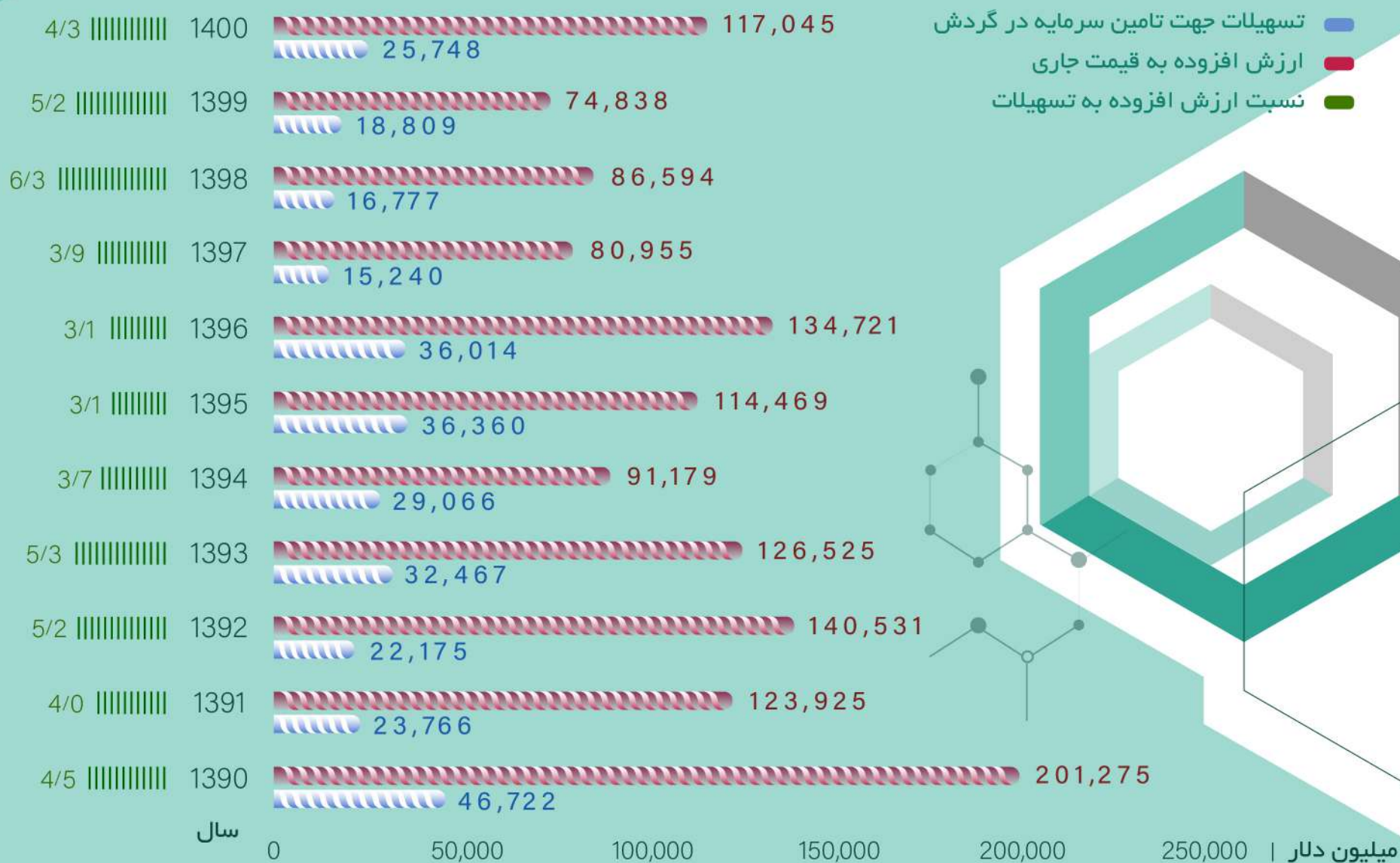
در دو سال اخیر حجم کمتری از سپرده‌ها در خود استان و بصورت تسهیلات در اختیار فعالین اقتصادی و مردم قرار گرفته است.

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها

نمودار ۲

با رشد و توسعه در آن براساس خلق ارزش افزوده می‌توان همبستگی تسهیلات سرمایه در گردش و ارزش افزوده بعنوان شاخص تولید را بررسی نمود. در هر زمانی که میزان تسهیلات سرمایه در گردش بیشتر بوده است افزایش ارزش افزوده را شاهد بوده‌ایم.

افزایش تسهیلات در گردش بطور قابل توجهی سبب افزایش تولید شده است بدین معنا که به عنوان یکی از عوامل تولید نسبت مثبتی دارد.

نمودار ۳

نتایج

- گزارش حاضر براساس اطلاعات و داده‌های معتبر منتشر شده توسط بانک مرکزی نشان می‌دهد که با وجود افزایش حجم سپرده‌ها در سطح استان اصفهان اما با توجه به نرخ تورم سالانه و براساس ارزش دلاری این مقدار نه تنها افزایش نداشته بلکه رو به کاهش است.
- در دو سال اخیر حجم کمتری از سپرده‌ها در خود استان و بصورت تسهیلات در اختیار فعالین اقتصادی و مردم قرار گرفته است. این امر می‌تواند عاملی بر عدم جذب سرمایه در بانک‌ها باشد.
- بخش اعظمی از تسهیلات سرمایه در گردش است که نقش مهمی بر اقتصاد به خصوص بخش تولید ایفا می‌کند و به حفظ تولید در سطح بهینه کمک می‌کند.
- با رصد میزان تولید در صنعت و رشد و توسعه در آن براساس خلق ارزش افزوده می‌توان همبستگی تسهیلات سرمایه در گردش و ارزش افزوده بعنوان شاخص تولید را بررسی نمود. در هر قسمتی که میزان تسهیلات سرمایه در گردش بیشتر بوده است افزایش ارزش افزوده را شاهد بوده‌ایم. نقش تسهیلات سرمایه در گردش به رونق تولید بطور قابل توجهی نشان دهنده افزایش تولید است.

راهکارهای پیشنهادی

بانکها منبع تغذیه مالی واحدهای صنعتی هستند لذا این واحدها بدون خدمات بانکی قادر به تامین سرمایه خود نیستند پس در شرایطی که بانکها نتوانند سرمایه در گردش صاحبان صنایع را تامین کنند بی تردید اقتصاد فلج خواهد شود. کارشناسان بدترین شرایط اقتصادی برای یک کشور را زمانی می‌دانند که مولدها مقهور غیرمولدها شده باشند و در بین غیرمولدها کسانی که به تجارت پول مشغول هستند بیشترین بر خورداری‌ها را داشته باشند در چنین شرایطی اقتصاد کشور دچار مشکل خواهد شد.

با توجه به موارد ذکر شده و نقش شبکه بانکی در توسعه بخش تولید راهکارهای بیان شده در ادامه به منظور رفع موانع در این زمینه پیشنهاد می‌شود.

- توسعه بخش مالی و بانکی
- تخصیص مناسب منابع
- اصلاح قوانین بانکی و رفع نواقص موجود در نظام بانکی
- منطقی کردن سودهای بانکی جهت حمایت از تولید و شکل‌گیری منابع مالی صنعتگران و تولید کنندگان
- جذب سرمایه از طریق سپرده‌های ایرانی مقیم خارج از کشور
- پرداخت اوراق مشارکت ارزی
- ارائه خدمات دولتی به سرمایه گذاران
- سازمان‌دهی دریافت‌ها و پرداخت‌ها، تجهیز سپرده‌های ریز و درشت و هدایت به سمت بنگاه‌های تولیدی

مجلس بعنوان قانونگذار می‌تواند با تشکیل کمیته‌ای به شناسایی و رفع نواقص موجود در نظام بانکی پرداخته و در جهت اصلاح ساختار و نظام بانکی بپردازد. با وجود همین قوانین موجود نیز حتی با مدیریت مناسب در بخش پولی و بانکی کشور می‌توان توسعه در حوزه تولید و اقتصاد را رقم زد. استفاده از کارشناسان و اقتصاد دانان در زمینه مدیریت مالی و انتخاب و انتصاب مناسب در زمینه اقتصاد بخصوص در حوزه بانکداری به بهبود مدیریت در این بخش کمک می‌کند.